

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34711
Nom	Patologia quirúrgica
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1206 - Grau d'Odontologia	Facultat de Medicina i Odontologia	2	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1206 - Grau d'Odontologia	14 - Patología quirúrgica	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
GARCIA BOTELLO, STEPHANIE ANNE	40 - Cirurgia

RESUM

La patologia quirúrgica és una disciplina clàssica en la formació de grau de Medicina i d'Odontologia, que inclou fonamentalment l'estudi dels processos patològics que precisen en la seua evolució una terapèutica quirúrgica, així com les complicacions que poden sorgir conseqüentment a ella.

L'assignatura s'impartix en el segon quadrimestre del segon curs del grau d'Odontologia, e inclou una part essencial i extensa d'estudi dels fonaments de patologia quirúrgica, que són generalitzables a qualsevol àrea de les especialitats, i que formen per tant l'essència de la troncalitat en Cirurgia. Es tracta per tant d'una disciplina ineludible en la formació de l'odontòleg, perquè la seua activitat professional abordarà contínuament problemes específics propis de l'àmbit quirúrgic, i el coneixement dels fonaments científics i tècnics del maneig d'ells és de capital importància per al desenrotllament de la professió amb una base científica adequada.

Requerix per a una bona formació uns coneixements suficients de les ciències morfològiques i de fisiologia, que permeten la comprensió necessària dels mecanismes patogènics i fisiopatològics, així com l'elaboració del procés diagnòstic i l'establiment de les indicacions terapèutiques.

Inclou també finalment una limitada formació en alguns aspectes concrets de dos especialitats, que ocasionalment poden tindre interès en l'àmbit de l'Odontologia, que són la Otorinolaringologia i l'Oftalmologia. Sense desenrotllar una formació completa d'elles, es pretén donar a conèixer les bases clíniques d'ambdós especialitats, així com algun tòpic concret d'interès per a l'odontòleg.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Es recomana haver superat les assignatures de caràcter bàsic de la branca de Ciències de la Salut.

COMPETÈNCIES

1206 - Grau d'Odontologia

- Conèixer els processos generals de la malaltia, entre els quals hi ha la infecció, la inflamació, les alteracions del sistema immune, la degeneració, la neoplàsia, les alteracions metabòliques i els d e s o r d r e s g e n è t i c s .
- Estar familiaritzat amb les característiques patològiques generals de les malalties i dels trastorns que afecten els sistemes orgànics, específicament els que tenen repercussió bucal.
- Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar les fonts d'informació clínica i biomèdica per obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i sanitària.
- Conèixer el mètode científic i tenir capacitat crítica per valorar els coneixements establerts i la informació nova. Ser capaç de formular hipòtesis, recollir i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes, seguint el mètode científic.
- Conèixer les ciències biomèdiques en les que es fonamenta l'odontologia per assegurar una correcta assistència bucodental. Entre aquestes ciències s'han d'incloure continguts apropiats de les matèries següents:
Embriologia, anatomia, histologia i fisiologia del cos humà.
Genètica, Bioquímica, Biologia cel.lular i molecular
Microbiologia i immunologia

- Conèixer la morfologia i la funció del sistema estomatognàtic, incloent-hi continguts apropiats d'embriologia, anatomia, histologia i fisiologia específics.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Promoure l'aprenentatge de manera autònoma de nous coneixements i tècniques, així com la motivació per la qualitat.

- Saber compartir informació amb altres professionals sanitaris i treballar en equip.

- Comprendre les ciències biomèdiques bàsiques en les que es fonamenta l'Odontologia para assegurar una correcta assistència boc-dentària.

-Conèixer dels processos generals de la malaltia, entre els que s'inclouen la infecció, la inflamació, les alteracions del sistema immune, la degeneració, la neoplàsia, les alteracions metabòliques i els desordres genètics.

-Estar familiaritzat amb les característiques patològiques generals de les malalties i trastorns que afecten els sistemes orgànics, específicament aquelles que tenen repercussió bucal.

-Comprendre els fonaments d'acció, indicacions i eficàcia dels fàrmacs i altres intervencions terapèutiques, coneixent les seues contraindicacions, interaccions, efectes sistèmics i interaccions sobre altres òrgans, basant-se en l'evidència científica disponible.

-Conèixer del mètode científic i tindre capacitat crítica per a valorar els coneixements establits i la informació nova. Ser capaç de formular hipòtesi, recol·lectar i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes, seguint el mètode científic.

-Obtindre i elaborar una història clínica que continga tota la informació rellevant.

-Tindre capacitat per a elaborar un juí diagnòstic inicial i establir una estratègia diagnòstica raonada, sent competent en el reconeixement de les situacions que requerisquen una atenció odontològica urgent.

-Establir el diagnòstic, pronòstic i una adequada planificació terapèutica en totes les àrees clíniques de l'Odontologia, sent competent en el diagnòstic, pronòstic i elaboració del pla de tractament odontològic del pacient que requerisca cures especials, inclosos els pacients medicament compromesos (com a diabètics, hipertensos, immunodeprimits, anticoagulats, entre altres) i pacients amb discapacitat.

-Reconéixer les situacions de risc vital i saber fer maniobres de suport vital bàsic.

-Conéixer i aplicar el tractament bàsic de la patologia bucodentària més habitual en pacients de totes les edats. Els procediments terapèutics hauran de basar-se en el concepte d'invasió mínima i en un enfocament global i integrat del tractament bucodental.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

0. A. DOCÈNCIA TEÒRICA

1. Fonaments científics de la Cirurgia

- 1.- Traumatismes: Generalitats. Contusions. Estudi general de les ferides.
- 2.- El procés de cicatrització de les ferides.
- 3.- Tractament general de les ferides.
- 4.- Cicatrització patològica. Empelts i penjolls cutanis.
- 5.- Resposta endocrina i metabòlica a l'agressió traumàtica.
- 6.- Estat de desnutrició en cirurgia i nutrició clínica.
- 7.- Xoc traumàtic: Concepte, etiopatogenia i fisiopatologia.
- 8.- Xoc traumàtic: Diagnòstic i tractament.
- 9.- Infecció local: Abscess i flegmó. Infecció regional: linfagitis i adenitis.
- 10.- Infeccions graus de parts blandes.Tètanus.
- 11.- Infecció general. Xoc sèptic.
- 12.- Asèpsia i antisepsia.
- 13.- Fonaments de la cirurgia oncològica.
- 14.- Fonaments de la cirurgia del transplant.

2. Patologia otorrinolaringològica amb repercussió especial a la regió bucodental.

15. Patologia del si maxil·lar.
16. Ronc i apnea del son.
17. El vertigen en odontologia.

3. Patologia traumatològica i maxil·lofacial.

18. Anatomofisiologia i biomecànica articular. Artrosi.
19. Traumatismes articulars: luxació i esquinç.
20. Infecció articular: artritis aguda.
- 21 Infecció esquelètica: generalitats. Osteomielitis aguda i crònica.
22. Tumors ossis.
23. Estudi general de les fractures mecanismes i classificació, clínica i diagnòstic.
24. La consolidació òssia i la pseudoartrosi.

25. Fonaments del tractament de les fractures. Indicacions del tractament tancat mitjançant reducció i immobilització. Indicacions i fonaments de losteosíntesi. Concepte i tipus.

4. Patologia oftalmològica amb repercussió especial a la regió bucodental.

26.- Ull roig i dolorós.

27.- Pèrdua de visió.

5. B. SEMINARIS

1. Cirurgia.

1. Concepte i desenvolupament de la cirurgia.

2. Estudi/repàs interactiu mitjançant casos clínics de la resposta endocrino metabòlica a l'agressió traumàtica, el xoc traumàtic i les ferides quirúrgiques.

3. Estudi/repàs interactiu mitjançant casos clínics de la infecció local, regional i general, tècniques d'asèpsia i antisèpsia, cirurgia oncològica i del trasplantament.

2. Otorrinolaringologia.

4. Estudi/repàs interactiu mitjançant casos clínics d'otorrinolaringologia. Tècniques quirúrgiques.

3. Traumatologia/Maxil·lofacial

5. Estudi/repàs interactiu mitjançant casos clínics de traumatologia, ortopèdia i cirurgia maxil·lofacial. Tècniques quirúrgiques.

4. Oftalmologia.

6. Exploració oftalmològica bàsica.

7. Procediments quirúrgics bàsics en oftalmologia.

6. C. Pràctiques de laboratori en Aula d'Habilitats

1. Fonaments tècnics quirúrgics I: instruments, material i lligadures.

2. Fonaments tècnics quirúrgics II: sutures.

3. Fonaments de l'anamnesi clínica orientada als problemes quirúrgics. Judici diagnòstic.

4. Fonaments de l'exploració física orientada als problemes quirúrgics amb repercussió especial en l'àrea bucodental.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	33,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Pràctiques en laboratori	12,00	100
Elaboració de treballs en grup	5,00	0
Estudi i treball autònom	45,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	15,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

El 50% de les hores presencials es dedicarà a la docència teòrica, per mitjà de la impartició de classes magistrals. Es proporcionarà als alumnes l'esquema-resum bàsic de la classe, i es tractarà de fomentar l'esperit participatiu, amb la introducció assídua d'exemples concrets dels temes tractats.

El 45% del temps presencial es dedicarà a la formació pràctica, que es distribuirà en seminaris de grup gran i en pràctiques de laboratori.

Els seminaris de grup gran es dedicaran fonamentalment a l'abordatge de problemes i casos quirúrgics concrets, així com a la discussió d'aspectes pràctics i tècnics de la Cirurgia i de les dos especialitats incloses, mentre que en el laboratori de pràctiques, desenvolupat en forma de tallers, s'abordaran les bases tècniques de la Cirurgia i es fomentarà l'activitat personal dels alumnes i el contacte amb els materials quirúrgics.

Es requerirà l'elaboració de treballs personals o en grups dels alumnes en alguns aspectes concrets del programa, i es fomentarà per al desenvolupament d'estes activitats l'ús dels sistemes d'e-learning i la resta de les TICs.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge es farà d'acord amb els criteris següents:

1. Avaluació de les activitats pràctiques.

L'avaluació de les pràctiques suposa un 30% de l'avaluació global i es divideix en els blocs següents:

- Assistència als seminaris i les pràctiques. Ponderació del 60% (18% de l'avaluació global).
- Elaboració de treballs, individuals o en grup, i la seua defensa en seminari o a l'aula virtual. Ponderació del 35% (10,5% de l'avaluació global).
- Actitud i participació presencial en les activitats formatives pràctiques i ús adequat dels sistemes d'e-learning i de la resta de les TIC. Ponderació del 5% (1,5% de l'avaluació global).

És requisit per accedir a la primera convocatòria d'aquesta assignatura que l'estudiant haja cursat amb aprofitament la totalitat de les seues pràctiques. És necessària una assistència mínima a 7 de les 11 sessions (63,6%) (inclou les pràctiques de laboratori i els seminaris).

Els alumnes que no hagen acomplert el mínim d'assistència per poder accedir a la primera convocatòria, podran accedir a la segona convocatòria si prèviament han fet una avaluació oral del contingut de les pràctiques.

2. Prova objectiva final.

La prova objectiva final d'avaluació de coneixements adquirits i resolució de qüestions concretes, que suposa un 70% de l'avaluació global, es divideix en els blocs següents:

-60 preguntes de resposta múltiple, en la qual cada tres errors suposa la pèrdua d'un encert. Ponderació del 60% (42% de l'avaluació global).

-Dues qüestions de desenvolupament a triar entre tres opcions. Ponderació del 40% (28% de l'avaluació global).

És requisit indispensable aconseguir un aprovat en la prova objectiva final per poder sumar la nota de pràctiques.

Es recorda a l'estudiantat la gran importància de fer les enquestes d'avaluació de tot el professorat d'aquesta assignatura.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- CIRUGÍA GENERAL

Parrilla P., García-Granero E., Martín-Pérez E., Morales S., Navarro S., Targarona E., AEC (Asociación Española De Cirujanos). Cirugía AEC. Manual de la Asociación Española de Cirujanos 3ª Edición Marzo 2022 Editorial Medica Panamericana S.A. ISBN 9788491101048.

Complementàries

- CIRUGÍA GENERAL

- Charles Brunicardi F. Schwartzs Principles of Surgery. Mc Graw Hill Education. Edición 11 2019. ISBN-10/13: 1259835359 ISBN-13: 978-1259835353.

- Williams NS, OConnell PR, McCaskie AW. Bailey & Loves Short Practice of Surgery. CRC Press. Edición 27: 2018. ISBN-10/13: 1138031666/978-1138031661.

TRAUMATOLOGÍA/MAXILOFACIAL

- White TO, Mackenzie SP, Gray AJ, McRae. Traumatología. Tratamiento de las fracturas en urgencias. Elsevier; Edición 3 2017. ISBN-10: 8491131175, ISBN-13: 978-8491131175

- Protocolos clínicos de la Sociedad Española de Cirugía Oral y Maxilofacial de Cabeza y Cuello SECOM-CyC <http://www.secom.org/area-profesional/protocolos-clinicos-de-la-secom/>

- López-Davis A. Martín-Granizo R. Cirugía Oral y Maxilofacial. Panamericana; Edición 3 2016. EAN:

9788498352719.

OTORRINOLARINGOLOGÍA

- Flint PW., Haughey BH., Lund V., et al. Cummings Otolaryngology - Head and Neck Surgery: Head and Neck Surgery. Saunders; Edición 6 2014. ASIN: B00QF5Z8YC.
- Roland N., McRaeD., McCombe AW. Key Topics in Otolaryngology. Thieme; Edición 3 2019. ASIN: B07MVMBJ62.

OFTALMOLOGÍA

- BONAFONTE S, BONAFONTE E. Esquemas clínico-visuales en Oftalmología.